

NORGES HØYESTERETT

Den 16. mars 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Falkanger, Bergsjø og Ringnes i

HR-2021-581-U, (sak nr. 21-028023SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

SBAS2 AS

(advokat Karsten Alexander Anfinsen)

mot

Nils Thomas Dannevig

avsagtslik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder salærfastsettelse for fagkyndig meddommer og reiser spørsmål om tolkningen av rettsgebyrforskriften § 1-4.
- (2) Agder lagmannsrett avholdt 23.–25. juni 2020 ankeforhandling med to fagkyndige meddommere i entreprisetvist mellom Kristian Flaa AS og SBAS2 AS i sak nr. 19-175329ASD-ALAG.
- (3) Agder lagmannsrett avsa 7. oktober 2020 dom. Domsslutningen punkt 3 lyder slik:

«Sakskostnader tilkjennes verken for tingretten eller lagmannsretten. Sideutgifter til lagmannsretten dekkes av SBAS2 AS (Sør Bolig Prosjekt AS).»
- (4) Lagmannsretten har godkjent arbeidsoppgave fra sivilingeniør Nils Thomas Dannevig med 52 timer arbeid og en timepris på 1 650 kroner, til sammen 85 800 kroner. I tråd med domsslutningen er kostnaden viderefakturert til SBAS2 AS.
- (5) *SBAS2 AS* har anket beslutningen om fastsettelse av salæret til fagkyndig meddommer Dannevig. Det anføres at retten har bygget på en uriktig generell lovforståelse av rettsgebyrforskriften § 1-4, alternativt at avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig. Lagmannsretten har akseptert arbeidsoppgaven til Dannevig uten at det foreligger noe dokumentasjon for at kravet utgjør tapt arbeidsfortjeneste slik § 1-4 krever. Det fremgår ikke hvorvidt Dannevig har eget firma eller er ansatt, eller for øvrig hvorvidt han faktisk har hatt slikt tap i arbeidsfortjeneste. *SBAS2 AS* har nedlagt prinsippal påstand om at godtgjørelse til meddommer Dannevig fastsettes etter rettsgebyrforskriften § 1-2, subsidiært at lagmannsrettens beslutning oppheves.

- (6) *Nils Thomas Dannevig* har inngitt tilsvar. Han gjør gjeldende at timesatsen for honorarkravet er i tråd med det han pleier å kreve, og at han i denne saken som ellers meddelte lagmannsretten sin timesats i svarslippen til oppnevningen. Det er praktiske årsaker til at han ikke har opprettet firma. Som pensjonert yrkesaktiv er oppdragene som fagkyndig meddommer en fin måte å bruke hans kompetanse uten at det blir en helårlig virksomhet. Timesatsen han anvender for meddommeroppdrag er økt med kun 50 kroner siden 2017.
- (7) Agder lagmannsrett har vurdert, men kommet til at det ikke er grunnlag for omgjøring av beslutningen om godkjennelse av fagkyndig meddommer Dannevigs arbeidsoppgave.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder en beslutning truffet av lagmannsretten i første instans, og at utvalgets prøvingskompetanse da er begrenset, jf. tvisteloven § 30-3, jf. § 29-3 tredje ledd. Saken her gjelder tolkningen av rettsgebyrforskriften § 1-4, som utvalget kan prøve.
- (9) Etter domstolloven § 105a første ledd skal godtgjørelse til meddommere fastsettes av rettens leder i henhold til rettsgebyrforskriften. Alminnelig godtgjørelse til fagkyndige meddommere er regulert i rettsgebyrforskriften § 1-2 første ledd bokstav d, som uriktig viser til tidligere § 88 i domstolloven om oppnevning av fagkyndige meddommere. Rett henvisning skal være domstolloven § 94, jf. HR-2020-1385-U.
- (10) Paragraf 1-4 i forskriften gir grunnlag for godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste. Bestemmelsen lyder:
- «Når utlegg og/eller tapt arbeidsfortjeneste blir legitimert, kan retten i den utstrekning det finnes rimelig tilkjenne dekning i stedet for godtgjørelsen etter § 1-1 eller § 1-2.
- Dekning av tapt arbeidsfortjeneste kan bare gis for de dager tjenestegodtgjøringen, inklusive reisetid, har vart. Dersom særlige grunner tilsier det, kan retten lempe på kravet til legitimasjon såfremt tapet sannsynliggjøres på annen måte.»
- (11) Sivilingeniør *Nils Thomas Dannevig* var oppnevnt som fagkyndig meddommer. Han har etter det opplyste utført arbeid som meddommer i en rekke saker etter at han ble pensjonist. Arbeidsoppgaven som lagmannsretten godkjente, var basert på en oppgave over medgått tid og en timepris på 1 650 kroner. Det heter i lagmannsrettens beslutning om ikke å omgjøre godkjennelsen av Dannevigs arbeidsoppgave, at «[m]eddommerens innsats under arbeidet var av betydning for lagmannsretten og den timeprisen som er oppgitt har gjenspeilet fagkompetansen og også hva en med tilsvarende kompetanse kunne ha krevd».
- (12) Ankeutvalget kan ikke se at lagmannsrettens beslutning var basert på en gal forståelse av rettsgebyrforskriften § 1-4. Som det fremgår av andre ledd i bestemmelsen, kan retten lempe på kravet til legitimasjon såfremt tapet sannsynliggjøres på annen måte og særlige grunner tilsier det. I Justisdepartementets rundskriv G-29/98 side 62 heter det om kravet til legitimasjon:
- «Utlegget og/eller den tapte arbeidsfortjeneste må legitimeres. Særlig for selvstendig næringsdrivende kan det by på problemer å legitimere og beregne tapt arbeidsfortjeneste. Legitimasjonskravet må i disse tilfellene kunne lempes noe, jf. annet ledd annet punktum. Det er opp til domstolene å utøve det nødvendige skjønn ved beløpsfastsettelsen.»

- (13) Utvalget viser til at domstolene har behov for å få eksperter til å tjenestegjøre som fagkyndige meddommere. Når vedkommende meddommer er selvstendig næringsdrivende og regelmessig utfører tilsvarende oppdrag, må kravet til dokumentasjon av tapt arbeidsfortjeneste kunne anses oppfylt ved fremleggelse av arbeidsoppgave og angivelse av en timepris som retten etter en skjønnsmessig vurdering finner forsvarlig, hensett blant annet til det honorarnivå som normalt anvendes for slike oppdrag.
- (14) Ankeutvalget er etter dette enstemmig kommet til at anken må forkastes.

S L U T N I N G

Anken forkastes.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)